

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 336
18. února 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Doporučení z kulatého stolu
k formování koalic v EU

Zpráva Komise k Evropskému
výzkumnému prostoru

Výsledky zasedání Rady pro
hospodářské a finanční věci

Výsledky plenárního zasedání
Evropského parlamentu

Prověřování rizikových
zahraničních investic

Program evropských institucí

Schválené rámcové pozice

Milí čtenáři,

po uplynulém klidnějším týdnu se tento ponese ve znamení zasedání Rady EU hned ve třech formacích, pro konkurenceschopnost, pro zahraniční věci a pro obecné záležitosti, a také summitu EU a Ligy arabských států v egyptském Šarm aš-Šajchu.

Rada pro konkurenceschopnost včera prodiskutovala prověrku konkurenceschopnosti a dopady umělé inteligence na unijní průmysl. Na programu měla také přijetí závěrů o koordinovaném plánu Komise v oblasti umělé inteligence a představení průběhu projednávání některých legislativních návrhů ze strany předsednictví i členských států. Z iniciativy České republiky mezi nimi byla i reforma notifikační procedury dle směrnice o službách. Dnes se ministři věnují výzkumu, zejména rámcovému programu Horizont Evropa.

Zasedání Rady pro zahraniční věci bylo včera zahájeno tradiční diskuzí o aktuálním dění. Vysoká představitelka a ministři zahraničních věcí se také zabývali situací v Demokratické republice Kongo, ve Venezuele, Sýrii a na Ukrajině. Stranou pozornosti nezůstal ani vstup v platnost dohody z Prespy, kterou došlo ke změně názvu Bývalé jugoslávské republiky Makedonie na Severní Makedonii. Její uza-

Doporučení z kulatého stolu k formování koalic v EU

Národní konvent o EU vydal doporučení vzniklá na základě kulatého stolu z 8. února 2019, jehož tématem byl Potenciál formování podobně smýšlejících koalic v EU po Brexitu. Debaty se zúčastnili zástupci obou komor Parlamentu, státní správy, akademické, sociální a hospodářské sféry, společně se zástupci evropských institucí a neziskového sektoru. Odborným garantem kulatého stolu byl Institut pro evropskou politiku EUROPEUM.

Formulace diskuzních otázek navazuje na vychýlení dosavadní rovnováhy hlasování v Evropské unii díky odchodu Spojeného království z EU. S ohledem na hlasovací aritmetiku zavedenou Lisabonskou smlouvou je zřejmé, že sílu Spojeného království za současného složení Evropské unie nemůže nahradit žádná jiná členská země, ale pouze skupina zemí se společnými cíli.

Účastníci Konventu se shodli na riziku snížení vlivu České republiky, díky ztrátě strategického partnera v oblasti některých politik, například liberalizace vnitřního trhu, a obavě z posílení postavení zemí eurozóny. Z tohoto důvodu je dle nich

vření a ukončení téměř třicet let trvajících sporu představuje velký úspěch evropské politiky sousedství.

Jako třetí dnes v Bruselu zasedá Rada pro obecné záležitosti, které se poprvé coby vedoucí delegace ČR účastním. Na programu jednání máme politickou rozpravu o víceletém finančním rámci na období 2021 – 2027, přípravu zasedání Evropské rady, která se bude konat ve dnech 21. a 22. března, a také zhodnocení aktuálního stavu v otázce právního státu v Maďarsku a Polsku.

Z Bruselu se zítra ráno přesunu do Paříže, kde mě čeká jednání s ministryní pro evropské záležitosti Nathalie Loiseau. Hovořit spolu budeme mimo jiné o březnové Evropské radě, migraci, brexitu, francouzském a českém předsednictví Radě v roce 2022 nebo nadcházejících evropských volbách.

Tento týden pak završí summit EU a Ligy arabských států (LAS), který bude v neděli zahájen a v pondělí pokračovat v egyptském Šarm aš-Šajchu. Cílem summitu, na který budu předsedu vlády doprovázet, je posílení evropsko-arabských vazeb. Vedoucí představitelé obou stran budou jednat o multilateralismu, obchodu a investicích, migraci, bezpečnosti nebo situaci v severoafrickém regionu.

nutné, aby Česká republika **spolupracovala se zeměmi eurozóny** v co nejširší možné formě. Česká republika by také měla jasně definovat svou pozici, aby potenciálním koaličním partnerům v Unii bylo zřejmé, jakých cílů chce ČR dosáhnout. Zároveň by také měla flexibilně **využívat stávajících koalic** (např. Visegrádské skupiny), **ale i nových formátů** spolupráce (např. Slavkovský formát či Nová Hansa).

Pro Českou republiku je zároveň dle účastníků nezbytné, aby využila **posílení vlivu sousedních zemí**, zejména Německa a Polska, na formální i neformální úrovni. V kontextu celkového posílení kooperace je pak důležité, aby Česká republika také aktivně **spolupracovala s českými občany v unijních institucích**, včetně užší spolupráce s českými europoslanci.

Úplné znění doporučení a další materiály, včetně podkladového dokumentu, diskuzních otázek a videa naleznete na webových stránkách www.narodnikonvent.eu. Další materiály jsou k dispozici i na Twitterovém účtu @KonventEU, Facebooku Národní konvent o EU, nebo Instagramu #Narodnikonvent. /J. Sochor/

Zpráva Komise k Evropskému výzkumnému prostoru > Komise

Komise 15. února zveřejnila zprávu k Evropskému výzkumnému prostoru. Dokument na základě monitorovacího mechanismu hodnotí současný stav Evropského výzkumného prostoru a pokrok dosažený v období 2016 – 2018.

Evropský výzkumný prostor (EVP), je iniciativou EU, která propojuje a sjednocuje vědu, výzkum, inovace a zajišťuje lepší koordinaci v těchto oblastech. Hlavním nástrojem EU v rámci tohoto prostoru jsou rámcové programy EU pro výzkum, vývoj a inovace. V programovém období 2014 – 2020 je to Horizon 2020, v dalším programovém období to bude právě projednávaný Horizon Europe.

Zpráva k EVP hodnotí **výsledky dosažené v období 2016 až 2018**, přičemž pokrok na úrovni jednotlivých zemí je měřen pomocí monitorovacího mechanismu EVP. Provádění EVP se zaměřuje celkem na **šest priorit**, mezi které patří například účinnost vnitrostátních výzkumných systémů, optimalizace nadnárodní spolupráce nebo otevřenost trhu práce pro výzkumné pracovníky. Dalšími prioritami jsou otevřenost trhu práce pro výzkumné pracovníky, rovnost žen a mužů a začleňování tohoto hlediska v oblasti výzkumu,

optimalizace pohybu vědeckých poznatků a přístup k nim a mezinárodní spolupráci.

Letošní zpráva navazuje na zprávu z roku 2016, která došla k závěru, že během posledního desetiletí bylo při provádění EVP dosaženo výrazného pokroku. Celkově zpráva konstatuje, že **byť došlo k pokroku**, tak bude nadále nutné na vytváření Evropského výzkumného prostoru pracovat. Byť se postup v dosažení EVP v posledních letech zpomalil, tak lze dosažené výsledky i nadále hodnotit velmi pozitivně. Přetrvávajícím problémem je **rozdílnost pokroku dosaženého v jednotlivých členských státech**.

ČR dlouhodobě podporuje spolupráci a koordinaci EU v oblasti vědy, výzkumu a inovací. ČR považuje pokrok dosažený při budování Evropského výzkumného prostoru za významný, ale domnívá se, že existuje stále prostor pro další zlepšení. Pro ČR je zásadní, aby byla spolupráce EU nadále založena jak na excelenci, tak na rozšiřování účasti a zmenšování geografické nerovnováhy.

/J. Matera/

Výsledky zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci > Rada

V úterý 12. února 2019 se v Bruselu uskutečnilo řádné zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci. Českou delegaci vedla ministryně financí Alena Schillerová.

Jednání Rady tradičně předcházelo zasedání Euroskupiny. Ministři na něm jednomyslně potvrdili nominaci **guvernéra irské centrální banky, Philipa Lanea**, na pozici člena Výkonné rady Evropské centrální banky. Nominace byla dále potvrzena Radou a formálně bude schválena na březnovém zasedání Evropské rady.

Na zasedání proběhla taky debata o nové makroekonomické predikci Komise. Podle predikce sice dochází ke **zpomalení ekonomického růstu**, ekonomické ukazovatele jsou však stále solidní (pokud se např. jedná o úroveň investic či kapitalizaci bank). Dle předsedy zemí platících eurem Mária Centena jsou dnešní rizika zpomalení růstu zejména politická. Euroskupina v inkluzivním formátu se zaměřila především na podobu nástroje pro **konvergenci a konkurenceschopnost v eurozóně**.

V rámci řádného jednání Rady pro hospodářské a finanční věci poté byla diskutována problematika **revize Evropského systému dohledu nad finančním trhem**. Ministři přijali obecný postoj k balíčku

a potvrdili tak mandát pro vyjednávání s Evropským parlamentem.

U nelegislativních bodů bylo hlavním tématem sdělení Komise ohledně **účinnějšího a demokratičtějšího rozhodování v daňové politice EU**, přičemž Komise počítá s postupným opouštěním jednomyslnosti ve vybraných oblastech daňové politiky a nahrazením hlasováním kvalifikovanou většinou. Jde o hodně citlivé téma pro větší část členských států. Česká republika se k tomuto návrhu staví rezervovaně, jelikož zdanění je extrémně důležitá a vysoce citlivá oblast politického rozhodování.

Vláda ČR zastává názor, že výběr daní je klíčový pro řádné řízení státního rozpočtu a z tohoto důvodu by daňové otázky měly být i nadále rozhodovány jednomyslně členskými státy. ČR tak bude i nadále podporovat **jednomyslné rozhodování v oblasti daní**.

Rada se dále v rámci svého zasedání věnovala rozpočtovému bloku, v rámci kterého schválila **zásady pro návrh rozpočtu na rok 2020** a text doporučení Rady k udělení absolutoria Komisi za implementaci rozpočtu roku 2017. Ministři rovněž schválili závěry Rady ke Zprávě o fiskální udržitelnosti 2018. /L. Škácha/

Výsledky plenárního zasedání > Evropský parlament

Ve dnech 11. a 14. února se uskutečnilo plenární zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku. Mezi jeho hlavní výsledky patří nižší poplatky za platby do zahraničí, prověřování zahraničních investic, obchodní dohoda se Singapurem a lepší ochrana obětí autonehod.

Poslanci během plenárního zasedání podpořili **snížení poplatků za přeshraniční platby** v EU mimo eurozónu. Obyvatelé eurozóny využívají výhody Jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA), zatím-

co občané EU žijící v členských státech mimo eurozónu platí za přeshraniční platby v eurech vysoké poplatky. Na základě schválené změny příslušného nařízení, by se nově poplatky za převod eura do jiné země EU neměly lišit od sazby, kterou banky účtují za převod v domácí měně. Nová opatření mají zajistit lepší informovanost klientů bank o poplatcích, které si banky účtují v rámci transakce, ať už při platbě v zahraničí nebo při výběru eur z bankomatu. /Pokračování na s. 3/

Poslanci také hlasovali o vzniku prvního **mechanismu na prověřování přímých zahraničních investic** na evropské úrovni.

Do **diskuse o budoucnosti Evropy** během tohoto plenárního zasedání přispěl italský předseda vlády Giuseppe Conte. „Musíme bojovat za to, aby Evropa byla solidární a férovější Evropou. Zkrátka za demokratickou Evropu“, uvedl ve svém projevu premiér Conte. Ve svém projevu zmínil zejména následující témata: migraci, vnější vztahy, hospodářská a měnová unie a ekonomické záležitosti a víceletý finanční rámec.

Poslanci schválili **dohody o volném obchodu a ochraně investic mezi EU a Singapurem**. Obchodní dohoda se Singapurem je první dohodou svého druhu, kterou EU uzavřela s některou ze zemí Sdružení zemí jihovýchodní Asie (ASEAN). Dohoda zajistí společnostem EU lepší přístup na singapurský

trh se službami, jako jsou finanční, telekomunikační a poštovní služby, inženýrské služby, služby architektů i na singapurský trh veřejných zakázek.

Poslanci také přijali **nařízení o minimálních požadavcích na opětovné využívání vody**. Tento návrh reaguje na zvyšující se poptávku po vodě i změnu klimatu. Řešení spatřuje mimo jiné v opakovaném využití zejména městských odpadních vod z čistíren, které by mohly sloužit k zavlažování v zemědělství.

Schválena byla také novela **směrnice o povinném ručení**, jejíž zpravodajkou byla česká poslankyně EP Dita Charanzová (ALDE). Text obsahuje garance odškodnění obětí autonehod, uznávání pojistné historie napříč EU a přeshraniční kontroly pojištěných vozidel. Přijaty byly také návrhy týkající se novelizace pravidel pro mechanismus civilní ochrany EU a zjednodušení opatření na zlepšení realizace transevropské dopravní sítě. /J. Linková/

Prověřování rizikových zahraničních investic > Evropský parlament

Plénium Evropského parlamentu ve čtvrtek 14. února schválilo nařízení o zřízení rámce pro prověřování přímých zahraničních investic do EU. Na unijní úrovni se jedná o první opatření na ochranu před rizikovými investicemi do klíčových odvětví a technologií.

Nařízení státy opravňuje **vyjadřovat se k přímým zahraničním investicím mířícím do jiných členských států**. Komise také bude moci žádat informace a zasílat státům, do kterých investice směřuje, svá stanoviska. Konečné rozhodnutí o schválení nebo zablokování investičního záměru přitom zůstane v rukou daného členského státu. Nařízení podporuje také spolupráci se třetími státy na prověřování zahraničních investic, například pomocí výměny informací.

Nová právní úprava se zaměřuje na **ochranu klíčových odvětví**, například v oblasti energetiky, dopravy, komunikací, zpracování údajů a financí, vesmírné infrastruktury, jakož i určitých technologií včetně polovodičů, umělé inteligence a robotiky. Poslanci

seznam strategických sektorů rozšířili o vodní hospodářství, zdravotnictví, obranu, média, biotechnologie a potravinovou bezpečnost.

Opatření bylo přijato v kontextu vzrůstajících **obav ohledně čínských a ruských investic** do těchto klíčových sektorů. Za posledních dvacet let vzrostl objem čínských investic do EU šestinásobně a ruských více než dvojnásobně. Investoři z těchto zemí přitom často mívají polostátní charakter či prokazatelné vazby na vládu. Mechanismus na prověřování přímých zahraničních investic dosud na unijní úrovni zavedlo 14 zemí, existuje také v USA, Rusku, Japonsku nebo Číně.

Evropský parlament a Rada se na podpoře nařízení shodly loni v listopadu po meziinstitucionálních dohodách. Po formálním schválení finálního textu Evropským parlamentem by jej měla schválit také Rada, pravděpodobně na svém jednání 5. března.

/K. Votavová/

Program evropských institucí, 20. až 26. února > Informace

Summit EU – Liga arabských států, 24. – 25. února, Šarm aš-Šajch (Egypt)

Multilateralismus, obchod a investice, migrace, bezpečnost, situace v regionu

Schválené rámcové pozice ve 7. týdnu > Informace

Rámcová pozice ČR ke zprávě Evropské komise o **fungování evropského trhu s uhlíkem** (vypracovalo Ministerstvo životního prostředí)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Rady týkajícího se **financování rozpočtu EU v roce 2019** v případě vystoupení UK z EU bez dohody (vypracovalo Ministerstvo financí)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví **alternativní opatření v oblasti koordinace sociálního zabezpečení** v návaznosti na vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie (vypracovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí)

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 336, týden od 11. do 17. února 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Připravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: Libor Škácha * Kontakt: newsletter@vlada.cz